

[Arbejdsministeren]

»Der må ikke på grund af køn finde lønmæssig forskelsbehandling sted i strid med denne lov.«

Det er vigtigt, at det bliver banket ind for alvor, sådan at der ikke er forskelsbehandling på grund af køn.

Det er jo også grunden til, at vi her foreslår, at sanktionen bliver skærpet. Både fru Helle Degn og fru Lilli Gyldenkilde spurgte, hvorfor den så bliver skærpet til 39 uger i stedet for til 78 uger. Det er jo, fordi denne regering og denne arbejdsminister har for vane at kigge meget efter, hvad organisationerne på arbejdsmarkedet gør, og når LO og DA har aftalt, at satsen for godtgørelsesniveauet i forbindelse med usaglig opsigelse i henhold til hovedaftalen er 39 uger, synes jeg, at det, arbejdsmarkedets parter dér har forhandlet sig frem til, er det fornuftigt af os at anvende. Jeg har det med at holde mig til parterne, når de er enige, og det har jeg altså også gjort i denne sag.

For så vidt angår omvendt bevisbyrde, som fru Helle Degn også gerne ville have ind her, gælder min afvisning selvfølgelig, som den gjorde i den foregående sag på dagsordenen.

I øvrigt skal jeg takke for tilslutningen og for flertallet. Det viser sig jo, når vi skal lave disse lovgivninger, at vi ender med at vedtage dem med et meget bredt flertal, og det synes jeg er godt for sagen.

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

Jeg skal bare lige gøre opmærksom på, at vi naturligvis også synes, at det med omvendt bevisbyrde er noget, der skal diskuteres i forbindelse med det her, og jeg kan forstå, at arbejdsministeren i hvert fald ikke har noget imod, at vi diskuterer det under udvalgsarbejdet; så må vi se, hvad vi kan få ud af det.

Til slut kan jeg ikke undlade et hjertesuk: Over for mig at bruge påstanden om, at når bare arbejdsgiverne og LO er blevet enige om noget, skulle det være godt nok, virker som en rød klud, for jeg ved snart ikke, hvor mange gange en konservativ arbejdsminister har kunnet gå op og smykke sig af, »at der jo er stor enighed mellem de parter«, og at det agter arbejdsministeren sandelig ikke at gå imod. Det er så rørende, at der næsten ikke er et øje tørt, og påstanden har kunnet bruges gang på gang. Men efterhånden må man vel sige til både arbejdsgive-

re og LO, at det er helt utroligt, at vi ikke kan komme videre, for vi sidder gang på gang og forærer arbejdsministeren det ene og det andet – der må endelig ikke pilles ved noget som helst; alt skal helst forblive, som det plejer at være. For det er nemlig det, det handler om, når det kommer til stykket. Det er så konservativt, at det næsten gør ondt.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af lovforslag nr. L 160:

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsmidling og arbejdsløshedsforsikring m.v. (Ophævelse af forlænget dagpengeregel og regulering af dagpengenes højeste beløb).

Af arbejdsministeren (Henning Dyremose).
(Fremsat 14/1 88).

Sammen med denne sag foretoges den under punkt 7 på dagsordenen opførte sag, nemlig:

7) Første behandling af lovforslag nr. L 161:

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdstilbud til ledige. (Udvidet ret til arbejdstilbud).

Af arbejdsministeren (Henning Dyremose).
(Fremsat 14/1 88).

Lovforslagene sattes til forhandling.

*Forhandling***Kaj Poulsen (S):**

De forslag, vi her behandler, er jo forslag, som er aftalt ved de finanslovaftaler, som er indgået mellem Socialdemokratiet og regeringen. Vi får nu en 10 pct.s forhøjelse af dagpengene og en regulering af dagpengene i øvrigt og

[Kaj Poulsen]

ophævelse af den forlængede dagpengereget. Vi mener, at der med dette forslag er nået væsentlige skridt i henseende til at behandle de ledige ordentligt. Vi er godt tilfredse med det, som det ser ud, og vi er enige med arbejdsministeren i, som han siger i fremsættelsestalen, at disse forslag skal behandles hurtigt i Tinget.

Hvad angår lovforslag nr. L 161 om udvidet ret til arbejdstilbud, vil vi dog gerne have en forklaring på, hvorfor ministeren har sat datoen den 1. oktober 1988 ind, selv om vi godt kan se af bemærkningerne, at ministeren er enig i hensigten i de aftaler, der er indgået om, at ingen må falde ud af arbejdsmarkedssystemet, fordi der eventuelt ikke står et arbejdstilbud til rådighed for dem.

Min bekymring på området hænger sammen med den revision af loven om arbejdstilbud, som jo skal komme i år, og som ministeren henviser til. Vi har ikke set den endnu. Ministeren har arbejdet ganske længe med den og har endda fået revisionen af den udsat et år. Vi ønsker ikke at komme i en situation, som måske kan minde noget om revolverpolitik, fordi vi senere i denne folketingsssamling måske kommer til at skulle færdiggøre et lovforslag, som ikke er ordentligt behandlet i udvalget. Der foreligger jo ganske mange forslag, som regeringen har meddelt kommer, og vi må tage højde for, at en passus i et enkelt forslag ikke betyder, at udvalgene kommer til at lave lovsjusk.

Derfor regner jeg med, at arbejdsministeren over for udvalget kan klargøre, at ingen – selv om datoen er 1. oktober, hvor aftalen siger 1. januar – vil komme på social bistandshjælp efter den 1. oktober, for det, dette her drejer sig om, er jo, at vi fjerner reglerne om forlængede dagpenge, således at der ikke er noget til at samle de mennesker op, men at det, ministeren har lagt frem, samtidig giver mulighed for at klare de problemer, der kan være i en overgangsordning.

Hvis ministeren kan bekræfte det, har vi ingen bemærkninger til forslaget; så er vi overbeviste om, at det kører helt igennem. Vi tror på de hensigter, ministeren har beskrevet i forslaget, og vi håber på en hurtig behandling af det, således at de ledige ved, hvordan deres stilling er.

Svend Åge Petersen (KF):

I lovforslag nr. L 160 ophæver arbejdsmini-

steren forlænget dagpengereget og regulerer dagpengenes højeste beløb. Det er en konsekvens af finansloven for 1988 og regeringens aftale med Socialdemokratiet om at afskaffe de forlængede dagpenge. Derfor blev jeg en lille smule overrasket, da jeg hørte den socialdemokratiske ordfører ligesom pointere, at man ikke ville have nogen problemer med at gå ind for lovforslaget, hvis det opfyldte den aftale, for selvfølgelig gør det det.

De tidligere meget omtalte og meget diskuterede reducerede dagpengeydelse for henholdsvis 70 pct. og senere 55 pct. af højeste dagpengebeløb vil så blive ophævet pr. 1. januar 1989, altså i overensstemmelse med aftalen.

Et andet væsentligt punkt er, at lovforslaget medfører, at højeste dagpengebeløb reguleres én gang årligt pr. 1. juli med en procent, der skal fastsættes på finansloven. For 1988 – indeværende år – reguleres dagpengenes og efterlønnens højeste beløb med 10 pct. pr. 1. juli. Det er en opdeling, der består i en engangsregulering på 7 pct. samt en regulering efter en forventet prisudvikling på 3 pct.

Lovforslaget medfører naturligvis en udgift for 1988. Den er på 1,3 mia. kr., og dette beløb er selvfølgelig efter aftalens forløb indarbejdet i finansloven.

I Det Konservative Folkeparti ser vi frem til, at der kan blive tale om et hurtigt udvalgsarbejde med dette forslag.

I lovforslag nr. L 161 giver arbejdsministeren en udvidet ret til arbejdstilbud. Jeg forstod på den socialdemokratiske ordfører, at det var dér, betænkeligheden faktisk lå, men det er som sagt med i dette lovforslag. Det var også et led i aftalen mellem regeringen og Socialdemokratiet i december, at de ledige, som enten er eller inden 1. januar 1989 vil komme på forlængede, altså reducerede, dagpenge, fordi de ikke opfylder 26-ugers-reglen, får et ekstra arbejdstilbud. For at give et indtryk af, hvad det drejer sig om, kan jeg oplyse, at det drejer sig om ca. 100 personer, som vi skal sikre ikke må gå på de reducerede dagpenge. Når vi siger 100 personer, har vi også samtidig sagt, at det er meget begrænsede økonomiske konsekvenser, dette vil få.

Jeg tror også, dette lovforslag vil give anledning til et hurtigt udvalgsarbejde, og det er vi i Det Konservative Folkeparti helt indstillet på.

Lilli Gyldenkilde (SF):

Som det allerede er sagt, er disse forslag en konsekvens af et forlig indgået i forbindelse med finansloven mellem regeringen og Socialdemokratiet. At man dér er kommet igennem med en ophævelse af graduerede dagpenge, synes vi er glimrende; vi har arbejdet meget længe for, at de skulle afskaffes, så det er vi fuldt ud enige i.

Endvidere er der tale om en forhøjelse på 10 pct. af dagpengenes højeste sats fra 1. juli 1988. Det er ikke nogen hemmelighed, at Socialistisk Folkeparti har et forslag liggende oppe i Arbejdsmarkedsudvalget, som netop omhandler reguleringen. Vi har også forestillet os en 10 pct.s regulering, men ganske vist her i januar, og så to forhøjelser i løbet af året, som man har haft det tidligere, udregnet efter gennemsnitlige lønstigninger på arbejdsmarkedet, samt en ekstra opretning fra 1. januar 1989. Det var vores ønske, fordi vi ønsker en fuld genopretning af arbejdsløshedsunderstøttelsen, som blev skamferet i 1982. Det er klart, at vi vil arbejde videre med vores forslag og stille ændringsforslag til dette lovforslag, vel vidende, at der er indgået et forlig. Men det skal i hvert fald påpeges, at det er vores syn på sagen. Ingen kan være i tvivl om, at vi støtter dette forslag, men det afholder os ikke fra at foreslå ændringer.

Jeg er nødt til i denne forbindelse at sige, at når vi nu var inde i forhandlinger og man havde mulighed for at få noget igennem, forekommer det mig lidt ærgerligt, at man ikke også tog hele problematikken i forbindelse med supplerende dagpenge op. Vi vælter rundt i sager med folk, for hvem det bevisligt ikke kan betale sig at gå på arbejde, fordi de er på supplerende sats efter dimittendsatsen. Det gælder f.eks. skolelærere, der er arbejdsløse og får et vikariat; de står i den situation, at de måneden efter får mindre udbetalt, end hvis de havde gået arbejdsløse hele måneden. Det samme kan man sige om havnearbejdere, om damer ansat i fiskefiletindustrien og om sygehjælpere, som er ude i vikariater. Denne regering har gang på gang påpeget, at det skal kunne betale sig at arbejde. Ja, naturligvis skal det kunne betale sig at gå på arbejde. Men her står vi altså med en lovgivning, hvor man bevidst har gennemført nogle regler, der betyder, at folk får mindre ved at gå på arbejde, end hvis de gik arbejdsløse i hele perioden.

Jeg vil gerne høre, om vi i det mindste ikke kunne få en fornyet diskussion om dette spørgsmål. Den behøver jo ikke at blive lang. For vi ved alt det her, og vi har materialet liggende. Man kunne f.eks. spørge, om der overhovedet er nogen mulighed for at inddrage det her. Det kan gøres meget let, for der er forskellige modeller til det, men en af de måder, man kunne bruge, var jo at ophæve dimittendsatsen for supplerende hjælps vedkommende, sådan at det blev den almindelige supplerende hjælp; så tror jeg vi ville have løst dette kæmpeproblem.

Det agter jeg i hvert fald at stille spørgsmål om. Men jeg skal ikke forsinke udvalgsarbejdet, for jeg er enig med den konservative ordfører, som sagde, at dette her kan gennemføres hurtigt. Så det er ikke for at trænere sagen på nogen måde, men jeg synes, den problematik skal inddrages i arbejdet.

Når det er sagt, vil jeg tillade mig at stille et spørgsmål til Socialdemokratiets ordfører. Jeg ved, at Socialdemokratiet har været lige så optaget af den sociale genopretning, som vi har, og jeg ved også, at når vi har talt om social genopretning, har vi talt om mere end de ti pct., men jeg bliver nødt til at spørge den socialdemokratiske ordfører, om dette forlig efter Socialdemokratiets opfattelse betyder, at den sociale genopretning er foretaget, og at der ikke skal foretages mere på det område.

Jeg anser det også for at være et svar, hvis den socialdemokratiske ordfører ikke kommer på talerstolen. Det vil jeg betragte som en bekræftelse på, at Socialdemokratiet mener, at den sociale genopretning nu er gennemført, og at der ikke kan forventes mere i social genopretning på dette område for Socialdemokratiets vedkommende.

Jeg håber naturligvis, at ordføreren kommer herop og fortæller os, at det ikke er sådan; det ville jeg være temmelig glad for.

Vi kan love et positivt udvalgsarbejde angående dette her med de ændringsforslag, jeg har annonceret.

(Kort bemærkning).

Kaj Poulsen (S):

Midt i glæden over, at der nu endelig sker noget på dette område, skal vi altså tilbage til det gamle debatmønster i Folketinget, nemlig at når der er lavet en aftale om noget, vi alle

[Kø] Poulsen]

sammen er glade for, kommer der et bud, der er dobbelt så højt. Vi må acceptere, at sådan er det.

Vi mener ikke, at det fulde sociale demokrati er gennemført med denne lovgivning. Vi mener stadig væk, der er mange forhold i samfundet at rette op på – også forhold, som denne regering ikke er skyld i. Men vi har indgået en aftale med regeringen vedrørende finansåret 1988, og den aftale står vi ved.

Så må vi se på de sociale ubalancer, der er, og dem vil vi rette op på, i det omfang der bliver økonomisk mulighed for det i samfundet.

Hans Jørgen Holm (V):

Med disse to lovforslag lægges der bl.a. op til ændringer, der genindfører ret til arbejdstilbud og dermed til genoptjening af dagpengereget.

Det konkrete lovforslag nr. L 161 går ud på at samle en gruppe op, der med de gældende regler er faldet for 26-ugers-reglen. I lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring sker der en regulering af dagpengene med virkning fra 1. juli i år med 10 pct., hvoraf de 7 pct. skulle være en engangsregulering.

Nogle har kaldt dette her forligsstof, men det er vel egentlig stof med de såkaldte fingeraftryk. De økonomiske konsekvenser her er altså 1,3 mia. kr., og det er vel egentlig en ordentlig klat, når vi skal se på budgettet.

Men med disse bemærkninger skal jeg give tilslutning til forslagene.

Jørgen Estrup (RV):

Som det er sagt fra flere sider, er dette jo et led i den såkaldte forståelse fra før jul med hensyn til finansloven, og der er tre elementer: Der er for det første de ti pct.s forøgelse af dagpengesatserne, der er ophævelsen af de to lave dagpengesatser, og der er endelig bestemmelserne om et ekstraordinært arbejdstilbud til dem, der er faldet for 26-ugers-reglen.

Den 10 pct.s forøgelse rummer dels en pristalsregulering for 1988, dels det, vi fra radikal side gentagne gange har ønsket at få sikret, nemlig en regulering efter lønudviklingen og dermed altså reelt en genindførelse af forsikringsprincippet. Dermed har vi vel dækket mellem 6 og 7 pct. af de ti pct. Det har hele tiden været et ønske fra radikal side, og derfor vil vi også kunne stemme for, at det nu bliver 10 pct. Det vigtigste efter vores opfattelse er, at forsikringsprincippet faktisk bliver genindført.

Dernæst er der spørgsmålet om afskaffelsen af de laveste dagpengesatser – noget, der som bekendt har været forligsstof mellem regeringen og Det Radikale Venstre og genstand for adskillige debatter her i salen. Jeg tror, man kan sige, at det er heldigt for diskussionen, at Det Radikale Venstre inden denne aftale – som nu er genoptrykt i forslaget – mellem Socialdemokratiet og regeringen faktisk havde foreslået en helt ny uddannelsesstilbudsordning. Derved slipper vi for en diskussion om, hvem der har forlig med hvem og hvorfor og hvor længe.

Jeg kan sige, at vi kan støtte afskaffelsen af de to satser, men vi kan kun gøre det i sammenhæng med, hvordan uddannelsesstilbudsordningen skal se ud, for dette er ikke ligegyldigt for fremtiden. Vi må ikke glemme, at når de lave satser kom ind i sin tid, var det i et forsøg på at sikre, at 26-ugers-reglen stadig væk var effektiv. Det mener jeg fortsat den bør være, men det kan vi jo først se, når vi kommer til at diskutere den egentlige ordning af uddannelsesstilbudene.

Endelig er der det tredje punkt, nemlig spørgsmålet om et ekstraordinært arbejdstilbud for at sikre, at de, der ikke har optjent 26 uger under et arbejdstilbud, atter er inde i dagpengesystemet. Om det punkt vil jeg ganske klart sige, at det ikke er forligsstof mellem regeringen og Det Radikale Venstre, for det har intet med uddannelsesstilbudene at gøre, og derfor er regeringen jo frit stillet til at aftale, hvad den vil, med Socialdemokratiet. Hvis man afskaffer de nedsatte dagpenge, er der selvfølgelig en mærkværdighed i stadig væk at have nogle enkelte på de lave satser, og da det kun drejer sig om 100 personer, er der jo ikke økonomiske betænkeligheder ved en sådan ordning. Derfor er det efter radikal opfattelse først og fremmest et spørgsmål om, hvad dette ekstraordinære arbejdstilbud indebærer med hensyn til præcedens. Er vi på vej til at afskaffe 26-ugers-reglen, eller er det blot en opsamling som følge af, at vi nu afskaffer de lave satser? Det spørgsmål vil jeg egentlig meget gerne have besvaret både af arbejdsministeren og af Socialdemokratiets ordfører, for jeg synes, det er ganske vigtigt af hensyn til, hvordan revisionen af uddannelsesstilbudsloven skal se ud.

Men når vi laver en sådan opsamling – hvad der jo kan være noget der taler for – synes jeg, vi skal lave den ordentligt, og så synes jeg også,

[Jørgen Estrup]

den bl.a. bør omfatte dem, som gik ind i ordningen efter det, som regeringen og Det Radikale Venstre og det flertal, der altså var dengang, gav, altså dem, der i lovens ånd tog et uddannelsstilbud, og som nu kan risikere at komme i klemme, fordi de mangler en ganske kort periode i at gennemføre deres uddannelse. Det ville være helt urimeligt, hvis personer, som har haft f.eks. 2 års uddannelsesstilbud og mangler ganske kort tid i at afslutte deres uddannelse, nu skal være tvunget til at tage et arbejdstilbud, før de kan fortsætte deres uddannelse. Derfor vil jeg foreslå, at Folketinget samtidig med at gennemføre dette sikrer, at der bliver en dispensationsparagraf, sådan at ministeren kan samle de ganske få tilfælde op, hvor der vil være urimeligheder, ikke mindst sammenholdt med den ændring af uddannelsesstilbudsloven, vi kan forudse.

Endelig vil jeg sige, at jeg er lidt forundret over bemærkningerne i fremsættelsestalen om, at regeringen hermed opfylder sit løfte om revisionen; jeg har indtryk af, at det er lidt i samme retning som det, den socialdemokratiske ordfører var inde på, nemlig hvornår vi ser den endelige revision. Jeg synes, det haster, og jeg synes ikke, regeringen kan løbe fra den forpligtelse, der er til, at revisionen skal ske i foråret, og jeg synes det er vigtigt – uanset om der skal være forhandlinger med arbejdsmarkedet, sådan som Socialdemokratiet og regeringspartierne åbenbart har aftalt – at det ikke betyder, at vi sinker revisionen. Fra radikal side er det et krav, at det sker her i foråret.

Birgith Mogensen (CD):

Ifølge aftalen om finansloven for 1988 skulle der ske dels en afskaffelse af de forlængede dagpenge, dels en regulering af dagpenge og efterløn med 10 pct. pr. 1. juli 1988. Denne aftale opfylder arbejdsministeren med lovforslag nr. L 160.

Hvad spørgsmålet om udvidet ret til arbejdstilbud angår, sikrer lovforslag nr. L 161, at de arbejdsløse, der før oktober i år kan komme på forlængede dagpenge, får et ekstraordinært arbejdstilbud, og samtidig giver ministeren tilsagn om, at problemet for dem, der i sidste kvartal af 1988 kommer i samme situation, vil blive løst ved en revision af loven senere i denne samling.

Jeg håber, at jeg har forstået det rigtigt, når jeg mener, at grunden til, at det hele ikke klares på én gang, er, at revisionen endnu ikke er forhandlet med arbejdsmarkedets parter.

Der er jo tale om emner, der har været drøftet adskillige gange her i Tinget i de senere år, ikke mindst på oppositionens foranledning. Vi mener i CD, at en række oppositionsforslag om disse emner med aftalen og med disse forslag i fremtiden vil blive overflødige, og det er da positivt i sig selv.

Samtidig er det nødvendigt at sige, at hele denne operation ikke er gratis – det fremgår tydeligt af bemærkningerne – men det vidste vi, da finansloven blev vedtaget. Derfor skal der ikke fra CD lyde sure bemærkninger i den anledning. Vi erkender, at de grupper, der tilgodeses med vedtagelsen af disse lovforslag, ikke hører til de økonomisk bedst stillede i samfundet.

CD kan altså støtte en hurtig gennemførelse af lovforslag nr. L 160 og L 161.

(Kort bemærkning).

Kaj Poulsen (S):

Det er for at svare på hr. Jørgen Estrups spørgsmål til mig.

Først vil jeg sige, at vi selvfølgelig har den samme omsorg for 26-ugers-reglen, som hr. Jørgen Estrup gav udtryk for, men man kan jo så undre sig lidt over, at hr. Jørgen Estrup i den samme tale foreslår, at der skal være dispensation til at se bort fra den for dem, der er under uddannelse. Men lad nu det ligge.

Hr. Jørgen Estrup sagde, at vi har haft ganske mange debatter om arbejdstilbudsordningen. Det er korrekt. I samtlige de debatter er Socialdemokratiet blevet afkrævet et svar på, om det, Socialdemokratiet ville, var at genindføre dagpengegeneratoren. Vi synes, det er et forkert begreb, man har brugt. Socialdemokratiet står nu som tidligere vagt om de ganske få principper i a-kasseloven, som skal opfyldes, for medlemskab i a-kasser, og vi mener, at 26-ugers-reglen er en af de regler, som skal fastholdes. Man skal ikke udhule den. Gør man det, må man overveje, om denne lovgivning burde høre hjemme under det sociale system, og det mener vi ikke den bør.

Forskellen i opfattelsen er, at vi har en 26-ugers-regel, men så længe man fra samfundets og måske fra Folketingets og regeringens

[Kaj Poulsen]

side ikke har kunnet føre en sådan politik, at alle danskere, der ønsker at have et arbejde, har det, så må vi prøve at kompensere, således at ingen falder igennem systemet og kommer ud af arbejdsmarkedet, medmindre de selv har et ønske om det. Det er hovedsagen for os, når vi diskuterer disse spørgsmål, men 26-ugers-reglen vil bestå.

(Kort bemærkning).

Jørgen Estrup (RV):

Jeg synes, det var tilfredsstillende at høre hr. Kaj Poulsen så klart understrege, at 26-ugers-reglen var et fast led i det arbejdsmarkedssystem, vi kender. Det er jeg glad for at høre.

Jeg synes også, at det bør understreges, at når jeg ønskede en dispensationsregel indføjet, var det en konsekvens af, at man faktisk suspenderer 26-ugers-reglen for dem, der ikke har optjent timer nok i et arbejdstilbud. Det kan jeg forstå, og det argumenterede jeg selv for som en pragmatisk løsning nu, hvor man er ved at afskaffe de lave dagpengesatser. Men så må det også være naturligt, at man samler de andre op, der er kommet i klemme i systemet, og jeg går ud fra, at jeg kan opfatte hr. Kaj Poulsens indlæg som et tilsagn om, at det vil Socialdemokratiet også være med til.

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

Det er ved at blive en interessant diskussion, for vi kan jo meget vel risikere at komme i den situation, at det, vi tror er en forbedring, nemlig at graduerede dagpenge ryger væk, bliver en forringelse, for når man holder så stædigt fast i 26-ugers-reglen og nu har indgået et forlig, hvorefter man kun kan få ét ekstra jobtilbud i det år, hvor forliget gælder, hvilket hr. Kaj Poulsen har gjort opmærksom på, kan vi meget vel komme i den situation fremover, at de, som ellers skulle have været på graduerede dagpenge, ryger ud af systemet, fordi de ikke kan få flere jobtilbud. Det er formentlig ikke det, der ligger i det, hr. Kaj Poulsen siger, når han holder så stædigt fast i 26-ugers-reglen. Jeg må vel stadig væk forstå det derhen, at Socialdemokratiet er interesseret i, at vi får yderligere udvidelser på jobtilbudsordningen, også ud over, hvad der ligger i dette forslag, for ellers ryger de folk, der tidligere skulle gå på graduerede dagpenge,

helt ud af systemet. Det bliver konsekvensen, og det gør det, uanset hvor meget hr. Kaj Poulsen ryster på hovedet. Det er, fordi man ikke tænker langt nok. Det siger sig selv, at når forlænget dagpengeret går væk – og jeg kan se, at arbejdsministeren forstår det – og der ikke er mulighed for yderligere jobtilbud, så falder folk da for 26-ugers-reglen, og så bliver de faktisk ringere stillet – nogle af dem i hvert tilfælde – end hvis de var kommet på graduerede dagpenge. Og det er vel ikke det, der er meningen. Hr. Kaj Poulsen må bekræfte, at den stædige fastholdelse af 26-ugers-reglen har denne konsekvens, hvis man ikke også stædigt holder fast på, at jobtilbudsordningen skal blive ved med at fungere, også anden og tredje gang.

(Kort bemærkning).

Kaj Poulsen (S):

Nu er det selvfølgelig nemt at sætte spørgsmålstegn ved hensigten med de aftaler, der er indgået, men i teksten både i forslaget og i de aftaler, der er indgået med regeringen, står der faktisk, at ingen skal forlade arbejdsmarkedet, medmindre de selv ønsker det, og det er baggrunden for, at man igen skal have nye jobtilbud. Det var faktisk også det, jeg sagde i mit indlæg, men man kan selvfølgelig godt begynde at sætte spørgsmålstegn ved det.

Det, jeg satte spørgsmålstegn ved i det, ministeren foreslår, var, at nogle ganske få personer ville kunne falde igennem systemet, fordi vi i lovforslag nr. L 161 har en dato, der hedder 1. oktober og ikke 1. januar. Jeg spurgte ministeren, om det er nogle ting, der vil kunne klares, for jeg regner med, at den beskrivelse, ministeren har givet i forslaget, står til troende, nemlig at ingen må falde igennem systemet og komme ud af arbejdsmarkedet, medmindre de selv ønsker det. Det er det, der hentyder til, at 26-ugers-reglen opretholdes, og så er der ikke alle mulige andre historier i den sag.

(Kort bemærkning).

Jørgen Estrup (RV):

Fru Lilli Gyldenkilde har fuldstændig ret i at rejse spørgsmålet, for hvis man ikke sætter noget andet i stedet og blot lægger vægten på 26-ugers-reglen, er vi ganske rigtigt tilbage i et system, hvis arbejdstilbud er begrænset til ét, og hvor man altså derefter ikke har anden vej end

[Jørgen Estrup]

bistandssystemet, men det er sandelig, i hvert fald efter radikal opfattelse, heller ikke tanken. Tanken er derimod, at der skal være mulighed for et ubegrænset antal arbejdstilbud, men at vi ad anden vej skal forbedre arbejdstilbudene, sådan at de faktisk kan bruges i systemet, herunder i forbindelse med 26-ugers-reglen.

Tredje næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg skal her afbryde forhandlingen og udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 13.00.

Mødet udsat kl. 12.02

Mødet genoptaget kl. 13.00

Forhandlingen genoptoges.

(Kort bemærkning).

Kaj Poulsen (S):

Jeg tager denne korte bemærkning for at klargøre, hvad baggrunden er for den debat, der var umiddelbart før frokost, hvor fru Lilli Gyldenkilde i sin grænseløse irritation over, at Socialdemokratiet havde fået noget igennem, forsøgte at give udtryk for, at det, der var vedtaget, var noget med, at nu skulle folk på bistandshjælp i stedet for på graduerede dagpenge.

Jeg var i den situation, da den aftale blev lavet, at jeg læste om den i New York i den danske dagspresse, og der var offentliggjort følgende erklæring fra regeringen:

»Regeringen vil sikre, at der sker en forstærkelse af informations- og vejledningsindsatsen på et tidligt tidspunkt i ledighedsforløbet. Regeringen fremlægger sit lovforslag til revision af arbejdstilbudsloven med henblik på at forbedre ordningen med arbejdstilbud og uddannelsesmuligheder med uddannelsesydelse. Sigtet er at øge den genoptræningsmæssige effekt, så de lediges fortsatte tilknytning til arbejdsmarkedet sikres.«

Så der er altså ingen tvivl om, at de frygtelige tanker, som fru Lilli Gyldenkilde gav udtryk for, er ubegrundede.

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

Det er selvfølgelig godt, at man forsøger at

klargøre nogle ting, men man skal jo ikke gøre det på bekostning af andre og i hvert fald ikke klandre andre for deres motiver til det, de siger. Jeg nærer ikke nogen grænseløs irritation over, at Socialdemokratiet i forhandlinger med denne regering er nået frem til, at vi får en vis form for social genopretning for de arbejdsløse og efterlønsmodtagerne, naturligvis ikke. Og at man ydermere har fået de graduerede dagpenge for så vidt afskaffet, kunne jeg naturligvis ikke drømme om at nære irritation over. Skal vi nu ikke passe lidt på ligtornene? Man behøver ikke at være så irriteret over, at andre blander sig.

Jeg er jo valgt til Folketinget, og jeg er ordfører for SF i denne sag og har altså et ordførerskab, jeg skal passe. Og jeg spørger om det her, for – det er jo også blevet bekræftet af hr. Jørgen Estrup – hvis der ikke sker noget på dette område, således at jobtilbudsordningen bliver udvidet ud over, hvad der står i dette forslag, så har vi altså lavet en forringelse i stedet for det, man tror er en forbedring. Det kan der ikke være tvivl om.

Jeg gør opmærksom på, at det haster med, at vi får lavet en ny lovgivning på området, så vi ikke kommer i den situation. Det var det, jeg ville gøre opmærksom på, og ikke ret meget andet, og så var jeg selvfølgelig interesseret i at høre, om Socialdemokratiet nu mente, at der var sket fuld genopretning.

Jeg kan forstå, at det, der er sket – og det håber jeg at hr. Kaj Poulsen vil bekræfte; han behøver ikke at komme herop, men bare at nikke – er, at der er indgået en aftale for 1988. Hvad der skal ske i 1989 på dette område, har man ikke aftalt. Så langt, så godt, for det forhindrer jo ikke, at der kommer bedre aftaler på området fra 1. januar 1989, og det er også påkrævet.

(Kort bemærkning).

Kaj Poulsen (S):

Jeg skal blot udtrykke tilfredshed med, at fru Lilli Gyldenkilde ikke igen tog sagen op om, at den aftale, der er indgået, kunne medføre, at folk kom på bistandshjælp i stedet for på graduerede dagpenge. Der er altså intet om snakken.

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

Der er jo nogle, der skal have det sagt et par gange, før det farer ind.

[Lilli Gyldenkilde]

Sandheden er, hr. Kaj Poulsen, den enkle, at hvis 26-ugers-reglen opretholdes i den form, vi kender i dag, og der ikke sker det, at man yderligere kan få jobtilbud, ud over, hvad der ligger i det forslag, vi behandler her, ender det med, at folk falder for 26-ugers-reglen og ryger på bistandshjælp. Uanset hvad hr. Kaj Poulsen i øjeblikket mener eller i hvert fald siger han mener, er dette her den skinbarlige sandhed.

Jeg ved det, og det er blevet bekræftet ikke mindst af hr. Jørgen Estrup, som jeg kender som en af dem, der sætter sig godt ind i lovgivningen. Jeg er ikke altid enig med hr. Jørgen Estrup, men jeg er i hvert fald aldrig i tvivl om, at han forstår, hvad vi taler om. Det kan man af og til have sine tvivl om, når det gælder andre ordførere.

Men jeg beder hr. Kaj Poulsen om at krumme lignortene lidt og lade være med at være så irriteret over, at vi andre blander os, for man må se på konsekvenserne, når man diskuterer et forslag principielt. Konsekvensen af det her forslag er altså, at hvis ikke vi får lavet en ny jobtilbudsmulighed, så falder folk for 26-ugers-reglen, og så kommer de på bistandshjælp.

Jeg håber naturligvis, det vil lykkes i den tid, der kommer, at nå til enighed, og dér går jeg ud fra at hr. Kaj Poulsen er enig med mig i, at dér får man brug for Socialdemokratiets, De Radikales, SF's og Fælles Kurs' stemmer, ingen tvivl om det, for vi skal have presset regeringen i den rigtige retning, altså længere, end det lykkedes Socialdemokratiet at presse regeringen. Det er godt, at man nåede så langt, men lad være med at afvise, at vi skal nå længere, for så kommer det her altså til at betyde en forringelse i stedet for en forbedring.

(Kort bemærkning).

Kaj Poulsen (S):

Jeg har ikke taget ordet i denne sag på grund af ømme ligtorne. Jeg har taget ordet i denne sag, fordi fru Lilli Gyldenkilde forsøgte at skabe uklarhed om, hvad en aftale, der er indgået mellem Socialdemokratiet og regeringen, indeholder, og anderledes er det ikke.

Jeg er udmærket tilfreds med, at et flertal i salen, selv om ministeren har beskrevet det i det, jeg læste op, nu har sagt, at vi ikke skal i en situation, hvor folk kommer på bistandshjælp, heller ikke efter den 1. januar; så har ministeren i hvert fald det at arbejde efter. Men når ministe-

ren forlods har erklæret det, hvilken baggrund har man så overhovedet for at rejse debatten?

Glistrup (FP):

VKR-regering nr. 2 har præcis samme hovedpræg som VKR-regering nr. 1. Den mangler totalt evne, lyst og vilje til at gavne Danmark og danskernes fremtid. I stedet for vælger den den lette, popularitetsskabende måde bare at smide sanseløst om sig med skatteydernes midler uden den mindste fornuft eller holdning i det, den gør.

Og det, vi nu oplever her på månedsdagen efter 4. juledag, er, at regeringen til et fuldstændig nytteløst formål yderligere vil smide 2,6 mia. kr. ud på årsbasis, hvor den i stedet for skulle have sparet 30 mia. kr. eller forbedret finanserne med 30 mia. kr. Det er hovedkendsgerningen omkring det lovforslag, som vi her behandler, og som hedder nr. L 160. Det er heldigt, at regeringen ikke har haft fantasi til at ødsle lige så vildt og frådse lige så tåbeligt på alle de foregående 159 forslag. Det her er da heldigvis noget, som er tungere og vildere og sanseløsere og tåbeligere end noget som helst andet af det, som vi overhovedet har beskæftiget os med.

Der er jo nogle, som kalder det her for arbejdsløshedsforsikring. Det er da helt i orden med en arbejdsløshedsforsikring, at forsikringstagere tegner i et forsikringselskab eller en a-kasse, eller hvor de vil, en eller anden ordning, og den indbetaler de til, og så får de pengene ud fra det, men hvad rager det staten? Hvorfor skal man blande statspenge ind i noget, der er så fuldstændig ligegyldigt og uden betydning for staten som at skulle betale arbejdsløshedsunderstøttelse? Det må man holde op med.

Og den bedste måde at holde op med det på var selvfølgelig at afskaffe arbejdsløsheden, og det ville være meget let. Så let som at knipse med fingrene kunne man afskaffe arbejdsløsheden fra den ene måned til den næste, hvis der var 90 mennesker her i denne sal, der havde ryggrad; men der er jo kun 9. Og derfor skal vi altså slæbe videre med arbejdsløsheden, fordi man ikke vil sørge for det enkle og ligetil at sænke omkostningerne tilstrækkeligt til, at alle de 3,5 millioner mennesker, der ønsker arbejde her i Danmark, også kan få arbejde.

Det er jo en uhyre enkel ting at føre en sådan indkomstpoltik, hvis folketingsflertallet vil

[Gilstrup]

det, men Folketingets flertal vil altså have, at der skal være 700.000-800.000 mennesker i dette land, der er registrerede arbejdsløse, bistandsmodtagere, sidder i luksusjob uden nogen som helst samfundsmæssig mening, er på luksusuddannelser, eller hvad der nu er tale om. Det må vi altså godtage, at vi har disse cirka $\frac{3}{4}$ million mennesker, som i kraft af Folketingets tåbelighed render rundt og ikke gør en samfundsmæssig indsats.

Men man skulle selvfølgelig så, hvis man var en arbejdsminister med bare det mindste om løb i pæren, kunne finde frem til, at det ikke skulle koste 25 mia. kr. Det er da et aktiv for samfundet, noget, der skulle give penge i statskassen, at man har disse $\frac{3}{4}$ million menneskers arbejdskraft at rutte med. Det er da et aktiv for samfundet, at vi har så mange menneskers arbejdskraft, som arbejdsministeren kunne gøre brug af og derigennem bidrage til bonkammeratens finansministerens kasse med det overskud – den merværdi, for at tale marxistisk – som arbejdsministeren kunne få ud af de mennesker.

I stedet for smider arbejdsministeren 25 mia. kr. ud til de mennesker, som skulle have givet ham en nettoindtægt. Det er ærligt talt ikke noget, der tyder på, at vi har nogen særlig kløgtig regering, men jeg røber vel ikke nogen stats-hemmelse, når jeg siger, at sådan har man det altså på regeringens hold.

Men nu vil man altså smide yderligere 2,6 mia. kr. ud og det uanset, at der er – som jeg da kender nogle – arbejdsløse, der har 5 mio. kr. obligationer liggende i Værdipapircentralen og får deres 500.000–600.000 kr i renter. De skal rask væk nu fortsat have udbetalt 120.000 kr., eller hvis det er far og mor og to voksne børn så $\frac{1}{2}$ mio. kr. Dem bare smider arbejdsministeren ud, simpelt hen fordi arbejdsministeren gerne vil roses i fjernsynet og i Ekstra Bladet, og hvor han ellers vil roses, og fordi han altså bruger skatteydernes penge til simpelt hen at gøre sig populær og rage stemmer til sig i stedet for at gøre en saglig og fædrelandsnyttig indsats. Det er det, der er sandheden om hovedparten af lovforslag nr. L 160.

Men som det er fremgået af de meget lange korte bemærkninger, vi har været igennem, så indeholder lovforslag nr. L 160 med bivogn nr. L 161 jo yderligere et element, nemlig det element, som man, når man skal beskrive Dan-

mark i Guinness Rekordbog, trækker frem. I Danmark har man en evighedsmaskine for de arbejdsløse. Fra man bliver 18 til man bliver 67, kan man simpelt hen bare drive den af på sofaen og få penge hjem. Den dumme stat betaler det dobbelte eller tredobbelte af, hvad en landbruger, der arbejder 60–70 timer om ugen, kan slæbe ind. Den evighedsmaskine har vi.

Det var jo i virkeligheden det, der var diskussion om, det var jo det, der var fru Lilli Gyldenkildes sag, og logikken og sandheden og sagligheden var jo på fru Lilli Gyldenkildes og ikke på hr. Kaj Poulsens side. Det var jo altså fru Lilli Gyldenkildes sag at møde frem her og sige: Den evighedsmaskine, det nasseri på samfundet, at man, fra man er 18 til man er 67, bare kan rage til sig uden at foretage sig noget som helst, skal vi virkelig få cementeret, det skal vi virkelig få gennemført.

Dér var der trods alt et lille tilløb i efteråret 1984 til, at man kunne være kommet væk fra det, men så var der tre Radikale på Frederiksberg og deres moster i Skive, der meldte sig ud af Det Radikale Venstre, og så var det punkteret, for så blev de så bange for deres stemmer i Det Radikale Venstre, og så skal vi nu tilbage til dette system med, at man bare kan fortsætte og fortsætte og fortsætte med at få arbejdsløshedsunderstøttelse.

Jeg havde talt langt, langt hårdere ord om dette system, end jeg gør i dag, hvis jeg havde talt for tre, fire, fem år siden. Men nu er problemstillingen jo ved at blive den omvendte af den, som fru Lilli Gyldenkilde frygtede. Nu er situationen den, at det koster skatteyderne endnu flere penge, hvis folk går på bistandskontoret og kommer på bistandshjælp end de kun 120.000 kr., man nytteløst smider ud til dem, når de får arbejdsløshedsunderstøttelse. Og derfor er det jo sådan, at socialministeren i allerhøjeste grad er ved i sin gallupjagt at overhale arbejdsministeren indenom ved simpelt hen at sætte bistandshjælpen op, så den kommer op på et højere niveau end den vilde forgyldning, som foregår via arbejdsministerens budgetter.

Bevares, det er ikke blevet så galt endnu, og derfor er Fremskridtspartiet, som det forhåbentlig er fremgået af mit indlæg, nærmest imod de to lovforslag, som vi behandler her. Vi vil altså også stemme imod den del af det – og det vil altså specielt sige lovforslag nr. L 161 – som rendyrket går ud på at opretholde dette sy-

[Glistrup]

stem med, at man skal kunne blive ved og blive ved med at køre igennem maskinen.

Vi ved jo alle sammen, hvad der er baggrunden for det, det er SK-ægteskabet. Man skal ikke genere hinandens alfonser, og dér er det jo altid sådan, at Socialdemokratiet lever af den utugt, som LO-bevægelsen driver med at tvangsinddrive midler. Socialdemokratiet får penge, og så køber Socialdemokratiet sig et halvt hundrede mandater her i Tinget. Til gengæld vil den konservative arbejdsminister gå imod, for de laver det samme med Arbejdsgiverforeningen. Og det er denne grimme misforståelse, der altså i dette tilfælde koster skatteyderne yderligere 2,6 mia. kr. eller ialt 25 mia. kr. mere, end der havde været nogen som helst rimelighed i at øde ud på at forvandle et aktiv i størrelsesordenen 5 mia. kr. til et passiv i størrelsesordenen 25 mia. kr., for det er jo det, som denne lovgivning drejer sig om.

Det er jo simpelt hen derfor, Danmark kommer dybere og dybere i møget, dybere og dybere i afgrunden, fordi man har en sådan rå kapitalmagt hos de to største partier i dette Ting, og derfor kan de blive ved med at få flertal og misregere Danmark. Stakkels Danmark!

(Kort bemærkning).

Preben Møller Hansen (FK):

Jeg vil gerne spørge hr. Glistrup, om han selv føler, der er hamoni i de bemærkninger, han er kommet her med i dag i forhold til den stilling hr. Glistrup på Fremskridtspartiets vegne har taget ved tidligere lejligheder.

Hr. Glistrup er varm tilhænger af vort medlemskab af EF, og ifølge statistikken har 26.700 EF-borgere bosat sig i Danmark, og de har alle sammen fået beskæftigelse, det vil sige, at de har 26.700 arbejdspladser, som kunne have været besat med danske. Samtidig går hr. Glistrup på Fremskridtspartiets vegne ind for, at man gennemfører Dansk Internationalt Skibsregister med det resultat, at 17.000 danske søfarende skal smides i land og overføres til arbejdsløshed.

Det er ikke beskæftigelsesfremmende politik for den danske befolkning, hr. Glistrup og Fremskridtspartiet plæderer for; det er præcis det modsatte. Derfor er der disharmoni mellem det, der blev sagt her, og så de handlinger, der udføres i hverdagen.

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

Disharmonien består i forskellen mellem virkeligheden og det, som hr. Preben Møller Hansen fatter af virkeligheden. For sandheden er, at hvis vi har 26.700 EF-arbejdere, der arbejder her i landet, så skaber de mere beskæftigelse, de tager ikke arbejdspladser fra andre. Summen af arbejdet er uendelig, og jo mere arbejde, man skaber, jo flere arbejdspladser tilvejebringer man. Og det, at vi er med i EF, er jo et af de meget få korrektiver af det, jeg skildrede med det socialdemokratisk-konservative fællesmord på Danmark og Danmarks fremtid.

Det Internationale Skibsregister betyder, at de pågældende danske søfolk i stedet for kan komme til at arbejde på bedrelønnede arbejdspladser i stedet for at skulle trække under Sømændenes Forbund og på de vilkår, som Sømændenes Forbund kan opnå for dem. Hvis man kan få et arbejde udført billigere, så er det helt i orden, så skal da selvfølgelig kinesere eller vietnamesere, eller hvem det nu ellers er fra Den Tredje Verden have arbejdet. Man skal være god mod Den Tredje Verden, og det skal hr. Preben Møller Hansen også lære.

Men så kan danskere bare få noget andet arbejde, noget bedre betalt arbejde, noget mere kvalificeret arbejde. Derfor skaber Det Internationale Skibsregister og EF bedre kår for både den arbejdende dansker og den dansker, der ikke er arbejdsdygtig og derfor skal have socialhjælp, fordi de altså er med til at skabe en bedre tilværelse for den jævne dansker. Men det kan hr. Preben Møller Hansen altså ikke forstå.

(Kort bemærkning).

Preben Møller Hansen (FK):

Jeg synes, det er interessant, at hr. Glistrup giver udtryk for, at hvis søfolkene bliver smidt i land, så kan de få beskæftigelse til en betydelig højere løn. Skibsrederne og industriministeren giver udtryk for, at når man skal overgå til kinesisk arbejdskraft på skibene, er det begrundet i den omstændighed, at sømændene får for meget i løn, de kan få meget billigere arbejdskraft.

Dertil kommer det andet interessante, som hr. Glistrup gav udtryk for: at summen af beskæftigelse er uendelig. Ja, det kan godt være, at den er det, men hvis ikke man kan sælge pro-

[Preben Møller Hansen]

dukterne, så er det altså overskudslager, så går vi simpelt hen på røven, og det kan vi ikke tage.

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

Jeg må påtale sprogbrugen.

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

Jamen vi kan sælge alle de produkter, vi overhovedet kan producere. Vi kunne sælge for snesevis af tusinder og billioner kroner produkter fra det lille fnugland, der hedder Danmark, med 5 millioner mennesker til en rig verden, der i hvert tilfælde tæller 1½ milliard rige købere. Der er ingen problemer med at sælge de danske produkter. Problemet er bare, at omkostningerne er for høje i Danmark.

Det er da helt rigtigt, at der er sammenhæng imellem det, hr. Preben Møller Hansen refererede Rederiforeningen for, og et virkeligt socialt engagement, der vil hjælpe den fattige, der vil hjælpe sømanden, for når sømandsarbejdet kan udføres til en timeløn på 1/5 af den, der betales i øjeblikket, så skal det selvfølgelig udføres af dem, der sælger deres arbejdskraft billigt. Man køber da sine varer dér, hvor man kan købe dem billigst.

Men så er situationen den, at fordi vi nu engang har en bedre skoleuddannelse og andre ting, end man har i de andre lande, så kan danskerne få et mere kvalificeret specialistjob, måske inden for et andet fagforbund end Sømændenes Fagforbund. Derigennem opnås altså, at den kinesiske sømand får en god løn i forhold til, hvad han er vant til, og den danske sømand får 3-4 gange så meget i indtægt ved at gå i land og få et arbejde, som der er brug for ham til, i stedet for at han skal udføre ukvalificeret arbejde, som han gør i øjeblikket.

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

Jeg skal erindre om, at vi bevæger os i den yderste kant af de lovforslag, der her er til behandling.

(Kort bemærkning).

Kaj Poulsen (S):

Jeg synes jo nok for at lave en kort afrunding på hr. Glistrups argumentation her, at hr. Glistrup argumenterer med, at vi som fremstillere kan sælge alle varer, hvis bare vi kommer ned

på et lønniveau, der ligger på Zimbabweniveau. Det er argumentet for, at det overhovedet kan hænge sammen.

Men jeg tog i og for sig også ordet, fordi hr. Glistrup ikke har nogen sammenhæng mellem de forslag, Fremskridtspartiet selv fremsætter her i Folketinget om, hvordan arbejdsløshedsunderstøttelse skal udbetales, og så den tale, vi hørte her med, at det hele kunne klares på en måned.

Hr. Glistrup har jo tidligere fremsat et forslag her i Folketinget om, hvordan arbejdsløse skulle behandles. Det var ikke noget med et fingerknips om at skaffe arbejde til dem. Det var noget med, at man møder på stillerpladsen, og så kunne arbejdsgiveren komme og mærke, om musklerne var i orden, og så kunne den højest-lydende arbejdsgiver købe den enkeltes arbejdskraft. Det forslag ville være pæneste, hvis der var dæmpet militærmusik i baggrunden, når det behandles.

Det er uanstændigt, at vi skal behandle sådan noget i Folketinget, og det er uanstændigt, at man glemmer sin egen fortid her i Tinget og står og hælder så meget vrøvl ud, som hr. Glistrup gjorde her.

(Kort bemærkning).

Preben Møller Hansen (FK):

Jeg vil foreslå, at hr. Glistrup på Fremskridtspartiets vegne fremsætter et beslutningsforslag i denne sal, der går ud på, at vi søger en arbejdskraft, den billigste arbejdskraft, vi overhovedet kan få, til at erstatte alle de 179 folketingsmedlemmer. Så kan Danmark spare en helvedes masse penge.

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

Jeg må stadig væk påtale hr. Preben Møller Hansens sprogbrug, og jeg mener det.

Hr. Glistrup for den sidste korte bemærkning.

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

Men jeg er da helt enig med hr. Preben Møller Hansen, man burde nedsætte folketingsmedlemmernes løn med 50 pct. Det vil jeg da meget gerne være med til at foreslå, men det kan jeg bare ikke under dette punkt på dagsordenen.

[Glistrup]

Men jeg må – hvis ellers formanden og forretningsordenen tillader en sådan injurie – sige, at hr. Kaj Poulsen bevægede sig på et endnu lavere niveau end hr. Preben Møller Hansens første indlæg. Han sagde, at resultatet af vores politik ville være, at arbejderne kom på Zimbabweniveau. Hvilket niveau de danske arbejdere befinder sig på – 90 pct. af befolkningen, eller hvor meget det nu er – beror på én eneste ting, nemlig hvor meget der produceres i Danmark, og der produceres mest i Danmark, når vi anvender vor arbejdskraft til mest muligt specialiserede ting.

Om lønnen er 10 kr. i timen eller 10.000 kr. i timen, er i og for sig raslende ligegyldigt. Det afgørende er, hvad der kan købes for det; og det, der kan købes for det, er det, der produceres.

Og så inddrog hr. Kaj Poulsen et forslag, der ikke er til behandling i dag – det kommer det forhåbentlig ret hurtigt – om, at man virkelig indfører anstændighed på det danske arbejdsmarked overensstemmende med det socialdemokratiske grundprincip: Gør din pligt, og kræv din ret, arbejde adler, du skal gøre et stykke arbejde, før du får udbetalt dine penge. Ikke som den konservative almissemester udslynger her i dag, at man skal udbetale folk penge for ikke at gøre noget stykke arbejde, kun med én eneste forpligtelse: det må ikke blive opdaget, at de i virkeligheden arbejder sort, det må ikke blive opdaget, at de gør et stykke arbejde. Det er den konservative politik, at man bare udbetaler penge til arbejdsdygtige folk for ikke at lave noget.

Det forslag, hr. Kaj Poulsen kritiserede, var lige det stik modsatte. Der betaler man penge til folk, når de har udført et fornuftigt stykke arbejde. Det er forskellen på hr. Kaj Poulsen fra Det Konservative Folkeparti og en retscaffen socialdemokratisk holdning, som i øjeblikket kun repræsenteres af Fremskridtspartiet her i Tinget.

Glønborg (KRF):

Jeg følger trang til en dyb vejtrækning, inden jeg minder om, at det er lovforslag nr. L 160 og L 161, jeg har tænkt mig at sige lidt om.

Kristeligt Folkepartis holdning er, at det er Folketinget, der træffer afgørelserne, og Folketinget, der står højest. Derfor kan det måske nok undre lidt, at mit budskab er, at denne sag

har vi kun at gøre én ting ved, og det er at vedtage den, fordi den er et led i en aftale, og det er vores holdning, at aftaler skal man stå ved.

Nogle vil så indvende, at det er nogle aftaler, der er truffet et andet sted end i denne sal, og jeg vil gerne sige, at disse aftaler er truffet på grundlag af, at de, der har ansvaret for, at der bliver fremsat en finanslov, nemlig regeringen, har måttet drøfte en lang række forhold for at kunne fremsætte en finanslov, som kunne vedtages.

Der var en del, som hang sammen med finanslovens vedtagelse, og Folketingets mulighed havde jo så været at forkaste den i december; men vi har vedtaget finansloven i december, og det hilste jeg dengang med stor glæde. Så mener jeg, at der er ikke nogen som helst tvivl om, at det her skal bare vedtages.

Jeg har hørt med megen glæde, at hr. Kaj Poulsen klart har vedstået, at det her er en aftale, og den skal vi ikke pille ved. Den er, som den er lavet, og Kristeligt Folkeparti agter lige så stærkt at stå ved den.

(Kort bemærkning).

Kaj Poulsen (S):

Nu er det jo sådan, at ved førstebehandlinger i Folketinget giver partierne udtryk for deres holdning til de ting, der ligger i forslaget. Jeg savnede fuldstændig Kristeligt Folkepartis holdning til dette forslag. Skulle den tale, vi hørte her, være udtryk for, at den menneskeforagt, som lå bag indførelsen af nedsatte dagpenge, havde Kristeligt Folkeparti helst set opretholdt? Lå der bag den tale, som hr. Glønborg holdt her, at Kristeligt Folkeparti stadig væk mener – åbenbart som hr. Glistrup – at de eneste, der skal holde for i det danske samfund, når problemerne skal klares, er de arbejdsledige og andre, der i forvejen er ramt? Jeg synes, vi mangler et klart svar fra Kristeligt Folkeparti på, om det var det, der lå bag al den udenomsnak om at holde en aftale, som man selv har været med til at indgå. Denne aftale var ikke blevet til noget, hvis Kristeligt Folkeparti ikke havde været med i den.

Jeg synes, der var for mange undskyldninger i den tale. Nu må vi have klarlagt, hvad Kristeligt Folkepartis holdning er.

(Kort bemærkning).

Glønborg (KRF):

Jeg tror næsten, at enten må hr. Kaj Poulsen ikke have hørt min ordførertale i forbindelse med finanslovsvedtagelsen, eller også har han glemt den, for jeg udtrykte faktisk stor tilfredshed med finansloven og alt, hvad der var knyttet sammen med den, så jeg har ikke taget noget forbehold over for dette her.

Men jeg vil da godt sige, at skulle vi ind i en debat om, hvordan vi kunne have tænkt os at tingene ellers kunne have været lavet, kunne jeg nok have fundet nogle mere målrettede veje at dele de ekstra penge ud af end den meget enkle og ligetil: at forhøje dagpengesatsen. Det er det, der koster de fleste penge, og det kunne vi selvfølgelig godt tage en lang samtale om. Den synes jeg bare ikke vi skal tage i dag, for dette her kan der jo ikke pilles ved.

Skulle Kristeligt Folkeparti have haft lejlighed til at udmønte i enkeltheder, hvordan vi kunne ønske os at forbedre vilkårene, ville der skulle et lidt større opsynsarbejde til for at finde dem, som virkelig var dårligst stillet. Jeg kan godt have mine tvivl om, at vi lige netop med den udformning, der er lavet her, finder alle dem, der er dårligst stillet, men dette er striket sammen, sådan som aftalen er lavet, så jeg mener, vi må holde os til det. Det andet snakker vi om en anden dag.

Kurt Frederiksen (FK):

Fælles Kurs stemmer for alle forbedringer, også de små. Vi er ikke tilfreds med den regulering af dagpengene, som er besluttet af regeringen – med fingeraftryk af Socialdemokratiet. De arbejdsløse har et efterslæb på ca. 20 pct. indtil nu, og efter de forslag, vi her har til behandling, vil man give dem 10 pct., som reelt kun betyder en cirkaudbetaling på 15 kr. pr. dag, fordi det meste bliver ædt op af skat, stigende priser og kontingenter.

Fælles Kurs vil arbejde for at få genindført automatisk dyrtidsregulering af dagpengesatserne, så de, der bliver kastet ud i arbejdsløsheden, ikke skal have deres dagpenge reguleret efter bloktilskuddet, som skiftende regeringer her på Christiansborg finder for godt.

Vi vil under det kommende udvalgsarbejde arbejde positivt for disse to forslag, så ingen kan blive smidt ud af AF-systemet og over på bistandshjælp.

Arbejdsministeren (Henning Dyremose):

Jeg er da glad for, at ud over de parter, der på forhånd har aftalt, at dette skal gennemføres, er der andre, der slutter sig til, således at de foreliggende forslag bliver vedtaget med et meget bredt flertal. Dette er jo aftalestof, og det, der var aftalt, var, som hr. Kaj Poulsen var inde på i forbindelse med, at reglerne om de reducerede dagpenge ophæves pr. 1. januar 1989, at der indtil dette tidspunkt sikres mulighed for dispensation fra gældende bestemmelser om arbejdstilbud, således at de ledige, der er eller inden 1. januar 1989 ville komme på reducerede dagpenge, fordi de ikke opfylder 26-ugers-reglen, får et ekstraordinært arbejdstilbud. Det vil altså sige, at det er rigtigt set, når hr. Kaj Poulsen nævner, at der kan være et lille problem i perioden 1. oktober 1988 – 1. januar 1989.

Da vi udformede lovforslaget på denne måde, sagde vi, at det problem løser vi senere, for vi var ikke sikker på, hvordan vi ville gøre det. Men i mellemtiden er vi kommet så langt med det, at vi føler os aldeles overbevist om, at vi vil have arbejdstilbud til rådighed, sådan at vi umiddelbart i løbet af 4. kvartal kan give disse få ledige, der måtte være tale om, det ekstra arbejdstilbud med det samme. Og hvis der er en enkelt, der skulle falde på den sidste arbejdsdag i indeværende år, vil vi være sikker på, at vi har et arbejdstilbud, som den pågældende kan få den første arbejdsdag i det nye år.

Jeg er derfor indstillet på, hvis aftalepartierne er enige med mig heri, simpelt hen at ændre datoen 1. oktober 1988 i § 9, stk. 1, i den nye nr. 5, til 1. januar 1989. Så er det problem løst, og så er der ingen som helst tvivl om, at aftalen er holdt, også på det punkt. Og det har selvsagt været hensigten, at den skulle holdes.

Så har der været en del diskussion om den yderligere revision. Hertil vil jeg gerne sige – og det er nok mest direkte til hr. Jørgen Estrup – at det, der står i fremsættelsen, er, at for så vidt angår dagpengelovgivningen har jeg herved opfyldt den revisionsbestemmelse, som findes i lovgivningen. Men vi har tilsvarende i lov om arbejdstilbud til ledige en revisionsbestemmelse, som indebærer, at der skal komme en yderligere lovrevision i denne samling.

Det vil altså sige, at jeg har en forpligtelse til at komme med det lovforslag, som er bebudet, og som hr. Kaj Poulsen har henvist til, i denne samling, for ellers bryder jeg faktisk gældende

[Arbejdsministeren]

lov, og det gør ministre som bekendt ikke, i hvert fald ikke med held.

Jeg kommer derfor med forslag om en lovrevision i denne samling, og det ligger sådan, at det, vi aftalte med Socialdemokratiet før jul, var, at forinden regeringen fremsætter sit forslag om revision af arbejdstilbudsloven, vil forslaget blive forhandlet med arbejdsmarkedets parter. Jeg er lige ved at være klar til den proces, idet jeg om ganske kort tid regner med at kunne tage forhandlinger med arbejdsmarkedets parter om det udspil, jeg skal komme med med henblik på at få det fremsat i Folketinget forhåbentlig så betids, at vi har god tid til at behandle det her i Folketinget, for det er store og væsentlige ændringer, vi skal beskæftige os med, når vi skal foretage den egentlige revision af arbejdstilbudsloven.

Så vil jeg godt sige til fru Lilli Gyldenkilde, at spørgsmål om dimittendsats ikke er omfattet af den aftale, der er indgået. Der kommer ikke i forbindelse med dette lovforslag, som jo er en gennemførelse af aftaler, ændringsforslag, som bliver godkendt vedrørende dimittendsats, for det ligger jo sådan, at når man har indgået en aftale, skal begge parter være enige om at ændre i den, og det er vi ikke indstillet på fra regeringens side. Det vil altså sige, at der intet kommer igennem om dimittendsats i forbindelse med dette lovforslag.

Derfor vil jeg – selv om jeg ikke skal bestemme over udvalgets arbejde, og selv om jeg svarer på alle de spørgsmål, som udvalget måtte stille – af hensyn til den hurtige og effektive behandling af dette forslag, sådan at de mennesker, der i dag er på de reducerede dagpenge, meget hurtigt kan få det ekstraordinære arbejdstilbud, bede fru Lilli Gyldenkilde betænke, om det ikke er mest hensigtsmæssigt, at vi tager diskussionen om dimittendsats en anden gang og uden at forsinke dette lovforslag, for jeg kan garantere for, at der ikke bliver stemt ændringsforslag vedrørende dimittendsats ind i dette lovforslag. Det vil jeg altså appellere om, ikke af hensyn til mig, men af hensyn til de ledige, som allerede er på den reducerede sats, og som går og venter på, at dette bliver vedtaget, sådan at de kan få deres arbejdstilbud.

Så spurgte hr. Jørgen Estrup, om regeringen og Socialdemokratiet var på vej til at afskaffe 26-ugers-reglen, eller om dette blot var en opsamling, og det kan jeg svare lige så klart og

præcist på, som hr. Kaj Poulsen gjorde: 26-ugers-reglen skal fastholdes, ikke udhules.

Så vil jeg i øvrigt blot til hr. Glistrup sige, at uanset hvilket forslag der bliver fremsat på Arbejdsministeriets område, holder hr. Glistrup den samme tale. Det gør selvfølgelig fordelingen af ordførerskaberne nemmere, men det indikerer vel også, at det ikke er særlig nyttigt eller givtigt at gå ind i en diskussion, da de ting, hr. Glistrup omtaler, ikke har noget med lovforslaget at gøre.

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

Jeg er udmærket klar over – så længe har jeg været her i Folketinget – at når der er indgået en aftale, er det den, det handler om, når man skal have ting igennem som dem, der foreligger for os her. Og jeg kan love arbejdsministeren, at jeg ikke skal sinke dette forslags gennemførelse en eneste dag, for jeg har alle de oplysninger, der overhovedet skal være, om den uretfærdighed, der i sin tid blev begået med hensyn til supplerende dagpenge, som blev sat til dimittendsatsen. Det har også alle de andre folketingsmedlemmer, der sidder i udvalget og er betækningsberettigede, så jeg skal ikke forsinke dette forslag en eneste stund, det skal jeg love. Men når jeg har taget det op her i debatten, der drejer sig om en ændring af arbejdsformidlings- og dagpengeloven, er det, fordi det er en af de uretfærdigheder, som der desværre tales mindre om, end godt er, og derfor agter jeg at fremsætte forslag om en ændring her. Det mener jeg sagtens jeg kan, for jeg har ved førstebehandling gjort opmærksom på, at der er et problem, så der bliver ikke nogen identitetsproblemer i forbindelse med det – så godt kan jeg også min forretningsorden.

Det var det ene, jeg ville sige.

Dernæst vil jeg spørge: Hvad mener arbejdsministeren egentlig? Vi har haft en lang og grundig diskussion om 26-ugers-reglen og om jobtilbudsordningen, og så står ministeren nu og siger, at han kan love Folketinget, at der ikke bliver tale om, at man på nogen måde udhuler 26-ugers-reglen. Derfor må jeg spørge: Hvad mener arbejdsministeren? Andre partier har jo givet udtryk for, at man nu skal til at kigge på, om ikke der skal gives yderligere arbejdstilbud, for at man ikke skal ende i den situation, at folk kommer på bistandshjælp. Arbejdsministeren

[Lilli Gyldenkilde]

mener forhåbentlig ikke, at der ikke skal ændres, så man får flere arbejdstilbud, for hvis det er meningen, må vi virkelig til at hitte ud af, hvad der ligger i den aftale, der er indgået mellem Socialdemokratiet og regeringen.

(Kort bemærkning).

Jørgen Estrup (RV):

Det er klart, at jeg er lige så spændt som fru Lilli Gyldenkilde på dette, men det har jo lidt karakter af at lukke gaverne op før juleaften. Lad os nu håbe det bedste.

Det, jeg i øvrigt ville sige, var, at jeg på flere punkter var godt tilfreds med arbejdsministerens svar. Jeg var først og fremmest godt tilfreds med det, jeg forstod som en klar bekræftelse af, at vi får revisionsprocessen gennemført her i foråret, altså ikke bare et lovforslag, men også hele revisionen, sådan at vi fra sommeren har en ny lovgivning på uddannelsestilbudsområdet. Det synes jeg er meget vigtigt.

Der var én ting, som jeg lagde nogen vægt på i min ordførertale, men som arbejdsministeren ikke gik ind på, og det var spørgsmålet om den del af opsamlingen – for nu har jeg jo fået bekræftet, at det var en opsamling – som vedrørte den gruppe af langtidsledige, som helt i lovgivningens ånd og i overensstemmelse med den rådgivning, som de, der stod bag ved lovgivningen om uddannelsestilbud, gjorde sig til talsmænd for, gik ind i ordningen og nu står i en klemme, idet de mangler en ganske kort periode i at fuldende deres uddannelse. Jeg ville meget gerne høre arbejdsministerens holdning til, at vi i fællesskab lavede en dispensationsregel, sådan at vi både samler dem op, der er kommet i klemme i forbindelse med arbejdstilbudene, som i og for sig ikke har noget som helst med uddannelsestilbudene at gøre, og også samler den gruppe op, som gik ind i uddannelsestilbudsordningen i lovgivningens ånd.

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

Arbejdsministeren har så åbenbart 100 pct. ret i ikke at ville diskutere det, jeg sagde, for det er ikke noget, der kan gøres til genstand for diskussion. Ligesom to og to er fire, er det, jeg sagde, utvivlsomt sandheden, hele sandheden og intet andet end sandheden. Men ligesom regnelæreren i første klasse tålmodigt må fortsætte

med at fortælle, at to og to er fire, fordi eleverne må have fattet det, før han kan føre dem videre ind i aritmetikens og matematikkens fascinerende verden, sådan er det nødvendigt, med den arbejdsminister vi har, at blive ved og blive ved med at fortælle, hvordan forholdene hænger sammen på arbejdsmarkedet, for så længe arbejdsministeren ikke forstår et dyk af grundammenhængene på det område, som ved skæbnens ulykke er blevet tildelt ham at administrere her i Danmark, kan det ikke nytte noget at komme ind på mere vidtgående, mere om man så må sige intelligenskrævende og mere indsigtskrævende områder. Derfor: Før arbejdsministeren står herop og siger, at han til marv og ben forstår, at det, jeg siger, er rigtigt, og at han vil handle derefter, kommer han ikke til lektion 2 i sin uddannelse i danske arbejdsmarkedsforhold. Man må nu engang først lære folk, at to og to er fire, før de kan komme videre i tabellens forskellige problemer og perspektiver. Men jeg håber stadig væk, hver gang jeg går herop, at det er lykkedes mig at forme de grundlæggende tanker, sådan at selv arbejdsministeren kan få i hvert tilfælde en lille toøre til at falde; en femøre er måske for meget at kræve.

Arbejdsministeren (Henning Dyremose):

Jeg kan trøste hr. Glistrup med, at det bliver lige så nemt at forberede de næste ordførertaler, som det har været at forberede de sidste, for jeg kommer ikke til at bevæge mig fra klasse 1 til klasse 2 i hr. Glistrups skole. Det rækker min fatteevne ikke til, det vil jeg gerne bekræfte.

Så vil jeg sige til fru Lilli Gyldenkilde og hr. Jørgen Estrup – det gælder første halvdel af hans indlæg – at regeringen har aftalt med Socialdemokratiet, som hr. Kaj Poulsen nævnte det, at den vil sikre, at der sker en forstærket informations- og vejledningsindsats på et tidligt tidspunkt i ledighedsforløbet. Det er vi i fuld gang med at gennemføre, det kan man nemlig for en dels vedkommende gøre administrativt.

Så har vi endvidere aftalt, at regeringen fremsætter sit forslag om revision af arbejdstilbudsloven med henblik på at forbedre ordningerne med arbejdstilbud og uddannelsesmulighederne med uddannelsesydelser. Sigtet er at øge den genoptræningsmæssige effekt, så de lediges fortsatte tilknytning til arbejdsmarkedet sikres. Det er det, der er aftalt, og det er der ikke meget hokusfokus i.

[Arbejdsministeren]

Så er det yderligere aftalt, at inden regeringen fremsætter sit forslag, bliver det forhandlet med arbejdsmarkedets parter. Jamen så vil det da også være forkert af mig at gå ind i en diskussion om indholdet af dette lovforslag, som jeg nu har fortalt kommer lidt senere i denne samling, her i salen i dag, hvor vi ekspederer to andre lovforslag. Men jeg kan gentage, at vi kommer med et lovforslag. Når jeg har haft lejlighed til at forhandle med arbejdsmarkedets parter, kommer vi med et lovforslag, hvori vi lægger op til den store revision. Lovforslaget skal færdigbehandles i indeværende samling, således at vi har en ny lovgivning på dette område i – håber jeg – bred enighed inden sommerferien.

Så skal jeg for så vidt angår hr. Jørgen Estrups spørgsmål om dispensationsmulighederne og en udvidelse af dem sige, at når jeg ikke svarede på det, var det, fordi jeg var sikker på, at hr. Jørgen Estrup nok skulle stille spørgsmålet i udvalget, og jeg ville egentlig godt have lejlighed til at tænke over svaret, inden jeg svarer. Der er nemlig nogle ting, der taler for, og nogle ting, der taler imod. Jeg forstår, at hr. Jørgen Estrup går ind for 26-ugers-reglen. Så er det jo rigtigt, som hr. Kaj Poulsen sagde, at det i givet fald vil være et brud på den. Det er nok heller ikke det eneste, der i givet fald skal ændres, og det er det, jeg skal have checket lidt.

Det er måske også et spørgsmål om, i hvilken periode man kan få uddannelsesyndelse, for ellers kunne jeg nemt forestille mig, at nogle af dem, der afslutter deres uddannelse, men ikke får arbejde og derfor får reducerede dagpenge her i 1988, er omfattet af denne lovgivning og vil få tilbudt et ekstraordinært arbejdstilbud. Det kan altså være, hr. Jørgen Estrups problem er løst, men det skal vi også have analyseret lidt mere. Hvis det ikke er løst og det kræver en særegel, er det måske en lille smule bekymrende at gøre det med tilbagevirkende kraft i forhold til dem, der har valgt noget andet. De, der måske gerne ville have taget den uddannelse, som den pågældende person, der måske kunne komme ind under en ny dispensation, tog, men som undlod at gøre det, fordi de kendte reglerne, får så efterfølgende at vide, at det kunne de godt have gjort alligevel.

Der kan blive andre uretfærdigheder, og det er grunden til, at jeg helst ikke i dag vil sige hverken ja eller nej til hr. Jørgen Estrups for-

slag. Men jeg forestiller mig, at der kommer et skriftligt spørgsmål om det, og så vil vi analysere det og se, om vi kan finde ud af noget.

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

Jeg kan forstå på arbejdsministeren, at noget af sløret for, hvad det er, der er på bedding, godt måtte blive revet bort, men hele sløret måtte ikke. Man måtte endelig ikke blotlægge det alt sammen.

Det, ministeren ridser op, er, at vedrørende arbejdstilbudsordningen er man blevet enige om, at den skal revideres, at man skal forbedre mulighederne for genoptræning, at man skal forbedre vejledningsmulighederne osv. Det er jo alt sammen noget, som der står et samlet Folkeeting bag, så det er der ikke noget problem i.

Min erfaring i politik er, at når man ikke er inde i varmen, kan man i hvert fald få indflydelse ved at prøve at forebygge, og det er det, jeg er i færd med og har været i færd med under hele debatten her. Når ministeren ikke ville løfte sløret for, hvad der videre skal ske på arbejdstilbudsområdet, og den socialdemokratiske ordfører også har, skal vi sige svævet lidt, hører jeg et eller andet sted, at der er usikkerhed om, at der bliver tale om yderligere arbejdstilbud. Det kan jeg ikke helt forstå, for i tidligere debatter har Socialdemokratiet altid holdt fast ved, at det, de ville – og det er også det, de er gået ud og har sagt i pressen og til alle langtidsledige – var, at der skulle være mulighed for at få yderligere arbejdstilbud.

Vi ved, at Det Radikale Venstre arbejder med et forslag, hvor dette er med inde, og vi ved, at Socialistisk Folkeparti har været klar på disse ting hele tiden. Jeg går derfor ud fra, at der stadig væk er et flertal for, at der bliver tale om yderligere arbejdstilbud, og så kan jeg ikke forstå, at ministeren ikke tør stå frem her og sige: Jamen nogle af de ting, der nu skal forhandles videre, er bl.a. det, i stedet for at vi ustandselig skal hoppe op og ned her for at prøve at få en lille smule mere frem om det. Men det får jeg sikkert ikke, og nu er min tid også udløbet. Jeg skal bare sige, at jeg gjorde mit yderste for at få noget frem, og jeg skal gøre mit yderste for at holde fast ved, at det bliver realiteten.

(Kort bemærkning).

Jørgen Estrup (RV):

Jeg synes, det er rimeligt nok, at ministeren beder om at få tid til at overveje en sådan dispensationsordning, det har jeg fuld forståelse for, og jeg vil selvfølgelig kun hilse det velkommen, hvis det viser sig, at vi allerede er dækket ind af den gældende lovgivning. Så meget desto bedre.

Men jeg vil godt have, at vi er enige om, at når vi gennemfører den særlige ordning, som nu foreslås for dem, der ikke har optjent 26 uger i et arbejdstilbud, altså samler dem op, sådan at de ikke kommer på de nedsatte sats, så har vi allerede lavet et brud på 26-ugers-reglen. Og hvis man samler op ét sted, er det ikke betænkeligt også at samle op et andet sted. Det synes jeg dog godt vi kunne være enige om.

Dernæst vil jeg tage afstand fra den argumentation, arbejdsministeren var inde på: at det var betænkeligt, at man forbedrede situationen for en gruppe, der var kommet i klemme ved uddannelsestilbudsordningen, fordi der kunne være andre, der havde været igennem en ordning tidligere og var kommet i klemme, men som ikke fik den samme mulighed, og dem kunne vi ikke redde nu. Det kan ikke være en rimelig holdning. Hvad så i forhold til dem, som er i arbejdstilbudsordningen? Er det virkelig rimeligt, at den gruppe mennesker, som er gået ind i et uddannelsestilbud og har taget den chance og også den risiko, som lå i det, skal behandles dårligere end dem, som har været gennem arbejdstilbudsordningen, men ikke optjent 26 uger, f.eks. fordi de har afbrudt arbejdstilbudet? Det kan jeg ikke se det fornuftige i.

(Kort bemærkning).

Kaj Poulsen (S):

Jeg tager kun ordet, for at der skal være klarhed over, hvad det er, der forhandles om, hvad de omtalte aftaler går ud på. Fru Lilli Gyldenkilde sagde, at jeg var lidt svævende med hensyn til, hvad det var, regeringen måske kom med, men det hænger sammen med, at vi ikke kender regeringens tanker. Vi har bare sikret os i en aftale med regeringen, at tilknytningen til arbejdsmarkedet skal sikres. Hvad regeringen kommer med, må vi se på.

Jeg synes faktisk, at denne debat har været utrolig nyttig, lad mig bare sige det. Og hvis fru

Lilli Gyldenkilde vil se, hvad Socialdemokratiets tanker er – hun kendte jo sine egne, og hun kendte Det Radikale Venstres – foreligger der både fra sidste samling og fra denne samling forslag fra Socialdemokratiet til en arbejdstilbudsordning, der ikke afviger fra de tanker, som fru Lilli Gyldenkilde her har givet udtryk for. Så er der et flertal her i salen, der har markeret, hvad det ønsker, og så ved ministeren, hvad han har at rette sig efter. Anderledes er det ikke.

Hermed sluttede forhandlingene.

Afstemning

Lovforslagenes overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af lovforslag nr. L 171:

Forslag til lov om ændring af lov om miljø og genteknologi.

Af miljøministeren (Chr. Christensen).
(FremSAT 14/1 88).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Dorte Bennedsen (S):

Da Folketinget i foråret 1986 behandlede forslaget om miljø og genteknologi, var vi i Miljøudvalget os meget bevidst, at det var nye veje, vi betrådte. Selvsagt kunne vi gå ud og hente erfaringer rundt omkring fra, når det drejede sig om selve arbejdet med genteknologi, men når det kom til det, skal vi sige lovgivningsmæssige arbejder på dette felt, stod vi så at sige på bar bund, og det var den almindelige opfattelse i Miljøudvalget, at vi hellere ville være på den sikre side, altså at vi hellere ville have en lov, der måske var meget restriktiv, netop